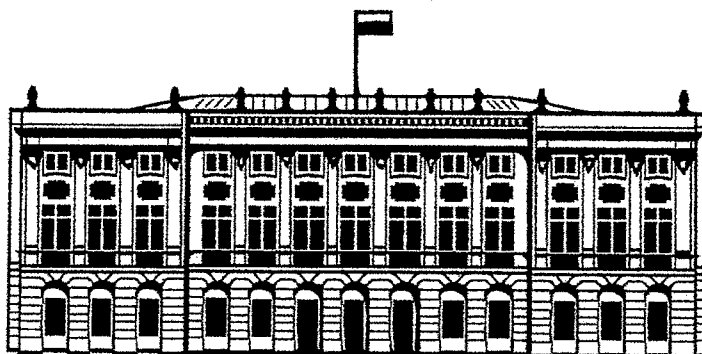

**POSTULATY ZMIAN ZWIĘKSZAJĄCYCH
INNOWACYJNOŚĆ
POLSKIEJ GOSPODARKI**

Kancelaria Prezydenta RP

POSTULATY ZMIAN ZWIĘKSZAJĄCYCH INNOWACYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI

POSTULAT I: Zniesienie opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej

A. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 261 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17:

a) ust. 1a pkt 5 uchyla się;

b) dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Nie ustala się przychodu z tytułu objęcia wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nadwyżki będącej różnicą pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej a wartością nominalną objętych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący.”;

2) w art. 23 ust. 1 po pkt. 38c dodaje się pkt 38d w brzmieniu:

„38d) wydatków poniesionych przez wspólnika na nabycie nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów przez podmiot komercjalizujący.”.

B. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w ust. 1b pkt 5 uchyla się;

b) w ust. 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 23 w brzmieniu:

„23. Nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nadwyżki będącej różnicą pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej a wartością nominalną objętych udziałów (akcji) przez podmiot komercjalizujący.”;

2) w art. 16 ust. 1 po pkt. 8f dodaje się pkt 8g w brzmieniu:

„8g. wydatków poniesionych przez wspólnika (akcjonariusza) na nabycie wartości nominalnej udziałów (akcji) w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów przez podmiot komercjalizujący;”

POSTULAT II: Umożliwienie rozwoju rynku *venture capital* w Polsce

A. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.) w art. 4 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Szczególnym przedsiębiorcą jest spółka podwyższonego ryzyka (spółka Venture Capital) - osoba prawna lub spółka komandytowo-akcyjna, której wyłącznym przedmiotem działalności jest dokonywanie inwestycji finansowych i która lokuje nie mniej niż 60% aktywów w aktywa inne niż:

1) papiery wartościowe będące przedmiotem publicznej oferty lub papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, chyba że papiery wartościowe stały się przedmiotem publicznej oferty lub zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym po ich nabyciu przez spółkę podwyższonego ryzyka;

2) instrumenty rynku pieniężnego, chyba że zostały wyemitowane przez spółki niepubliczne, których akcje lub udziały wchodzi w skład portfela inwestycyjnego spółki podwyższonego ryzyka.

4. Wartość aktywów o których mowa w ust. 3 nie powinna przekraczać 50 mln euro według ceny nabycia. Równowartość w złotych kwoty wyrażonej w euro ustala się przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia roboczego poprzedzającego nabycie aktywów.”

B. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) Szczególnym przedsiębiorcą jest spółka podwyższonego ryzyka (spółka Venture Capital) - osoba prawna lub spółka komandytowo-akcyjna, której wyłącznym przedmiotem działalności jest dokonywanie inwestycji finansowych i która lokuje nie mniej niż 60% aktywów w aktywa inne niż:

- a) papiery wartościowe będące przedmiotem publicznej oferty lub papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, chyba że papiery wartościowe stały się przedmiotem publicznej oferty lub zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym po ich nabyciu przez spółkę podwyższonego ryzyka;
  - b) instrumenty rynku pieniężnego, chyba że zostały wyemitowane przez spółki niepubliczne, których akcje lub udziały wchodziły w skład portfela inwestycyjnego spółki podwyższonego ryzyka.
- 4) Wartość aktywów o których mowa w pkt 3 nie powinna przekraczać 50 mln euro według ceny nabycia. Równowartość w złotych kwoty wyrażonej w euro ustala się przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia roboczego poprzedzającego nabycie aktywów.”;
- 2) w art. 17:
- a) w ust. 1 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 55 w brzmieniu:
„55) dochody spółek podwyższonego ryzyka mających siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym niż Rzeczypospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z tytułu zbycia udziałów (akcji) w tych spółkach.”;
  - b) dodaje się ust. 11 w brzmieniu:
„11. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 55 ma zastosowanie jeżeli spełnione są następujące warunki:
    - 1) spółka, której udziały (akcje) są zbywane jest spółką podlegającą w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym niż Rzeczypospolita Polska państwie Unii Europejskiej, lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, opodatkowaniu podatkiem dochodowym od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągnięcia,
    - 2) spółka dokonująca zbycia udziałów (akcji) posiada bezpośrednio, nieprzerwanie przez okres dwóch lat nie mniej niż 10% udziałów (akcji) w spółce, o której mowa w pkt. 1.”.

POSTULAT III: Ułatwienie rozporządzania majątkiem przez uczelnie, instytuty badawcze, PAN i jej instytuty naukowe

A. W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5a:
  - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Państwowe osoby prawne są obowiązane uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych

aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym oddania tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów prawa cywilnego lub ich wniesienia jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 50.000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę – z zastrzeżeniem ust. 1a, 2 i 3”.

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Czynności prawne w zakresie określonym w ust. 1 dokonywane przez:

- 1) uczelnie publiczne,
- 2) Polską Akademię Nauk oraz jej instytut,
- 3) instytut badawczy,
- 4) spółkę celową lub fundację celową, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym,

wymagają uprzedniego zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, w przypadkach, gdy wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 250 000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, według stanu z dnia przekazania zgłoszenia ministrowi. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może, w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia, nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Czynność prawna dokonana z naruszeniem obowiązku określonego w ust. 1 i 1a jest nieważna.”;

2) w art. 5b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z wnioskiem o wyrażenie zgody, o której mowa w art. 5a ust. 1 lub zgłoszeniem, o którym mowa w art. 5a ust. 1a, występuje państwowa osoba prawna dokonująca czynności prawnej, określając:

- 1) przedmiot rozporządzenia z wyszczególnieniem danych ewidencyjnych identyfikujących składniki aktywów trwałych;
- 2) wartość rynkową przedmiotu rozporządzenia;
- 3) sposób rozporządzenia;
- 4) podmiot, na rzecz którego nastąpi rozporządzenie;
- 5) uzasadnienie gospodarcze czynności prawnej.”.

B. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U Nr 96, poz. 618 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 ust. 3 – 5 otrzymują brzmienie:

„3. Dokonanie czynności prawnej, mającej za przedmiot mienie zaliczone zgodnie z odrębnymi przepisami do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość w złotych kwoty 132.000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia przekazania ministrowi zgłoszenia, polegającej na:

- 1) wniesieniu tego mienia do spółki lub fundacji;
- 2) dokonaniu darowizny;
- 3) nieodpłatnym oddaniu do używania innym podmiotom w drodze umów prawa cywilnego

Instytut uprzednio zgłasza ministrowi nadzorującemu.

4. Instytut może w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, tworzyć spółki kapitałowe i obejmować lub nabywać akcje i udziały w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu. Czynności te wymagają uprzedniego zgłoszenia ministrowi nadzorującemu.
5. Minister nadzorujący może w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3 i 4 nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnych, których zgłoszenie dotyczy.”;

C. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Kanclerz Akademii rozporządza składnikami aktywów trwałych Akademii o wartości rynkowej nieprzekraczającej równowartości w złotych kwoty 132 000 euro obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z pierwszego dnia miesiąca, w którym rozporządzenie ma być dokonane. Rozporządzenie przez Kanclerza Akademii składnikami aktywów trwałych Akademii o wartości rynkowej przekraczającej równowartość w złotych 132 000 euro wymaga zgody Prezesa Akademii.

3. Do czynności prawnych dokonywanych przez Akademię i jej instytut stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.”;

- 2) w art. 54 ust. 2 – 4 otrzymują brzmienie:

„2. Dyrektor rozporządza składnikami aktywów trwałych instytutu. Do czynności prawnych dokonywanych przez instytut stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

3. Przed zgłoszeniem ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, o którym mowa w przepisach wymienionych w ust. 2, dyrektor instytutu jest obowiązany uzyskać zgodę Prezesa i Prezydium Akademii.
  4. Zgody Prezesa Akademii wymaga czynność prawna mająca za przedmiot mienie będące własnością instytutu, zaliczone zgodnie z przepisami o rachunkowości do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość w złotych kwoty 132 000 euro obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z pierwszego dnia miesiąca, w którym rozporządzenie ma być dokonane, polegająca na:
    - 1) zbyciu, wydzierżawieniu, wynajmie, przeniesieniu mienia;
    - 2) wniesieniu tego mienia do spółki lub fundacji;
    - 3) dokonaniu darowizny;
    - 4) nieodpłatnym oddaniu do użytkowania innym podmiotom w drodze umowy cywilnoprawnej.”;
- 3) w art. 83:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Akademia i jej instytuty mogą, w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki tworzyć spółki, obejmować lub nabywać i posiadać udziały oraz akcje spółek handlowych. Każda z tych czynności wymaga uprzedniego zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw nauki.”;
  - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw nauki może w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia, nie wyrazić zgody na dokonanie czynności, o której mowa w ust. 1.”;

D. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 90 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do czynności prawnych dokonywanych przez uczelnię publiczną stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224).”.

Przepis przejściowy

Niezakończone postępowania w sprawach uzyskania przez uczelnie lub jednostki naukowe, lub spółki celowe zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, o jakiej mowa w przepisach ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224) toczą się według przepisów tej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym złożone wnioski o wyrażenie zgody są równoznaczne ze zgłoszeniem czynności prawnej

POSTULAT IV: Ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców oraz zagranicznych specjalistów

A. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 95 z późn. zm.) w art. 21a dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Przepisy ust. 1 – 4 stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych w jednostkach Polskiej Akademii Nauk i instytutach badawczych na stanowiskach profesora nadzwyczajnego i profesora wizytującego.

6. Osoby o uprawnieniach równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego, które ta osoba nabyła w trybie określonym w ust. 1, zatrudnionej w uczelni lub jednostce naukowej, nie zalicza się do minimum kadrowego w sprawach uprawnień do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego ani do minimum kadrowego w sprawach prowadzenia kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.”

B. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 114 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, lub posiadająca stopień naukowy doktora i co najmniej 2 lata stażu naukowego w uczelni lub jednostce naukowej innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub ma zostać zatrudniona na tym stanowisku.

3. Na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba będąca pracownikiem innej uczelni, posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora, z zastrzeżeniem art. 115 ust. 3.”;

2) w art. 115:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego może być zatrudniona osoba niespełniająca wymagań określonych odpowiednio w art. 114 ust. 2 i 3, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz znaczne osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej.”;

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Zatrudnienie na stanowisku profesora wizytującego odbywa się w formie zawarcia umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy albo w formie zawarcia umowy cywilnoprawnej.”;

C. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 89:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, lub posiadająca stopień naukowy doktora i co najmniej 2 lata stażu naukowego w jednostce naukowej lub uczelni innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub ma zostać zatrudniona na tym stanowisku.

3. Na stanowisku profesora wizytującego można zatrudnić osobę, która:

- 1) przebywa na urlopie bezpłatnym w innej jednostce naukowej, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, i posiada stopień naukowy doktora, lub
- 2) na stałe zamieszkuje za granicą i posiada co najmniej stopień naukowy doktora.”;

b) ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7. Na stanowisku specjalisty lub głównego specjalisty do spraw obsługi środowiskowej aparatury badawczej, o których mowa w art. 88 ust. 2, można zatrudnić osobę, która posiada stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra, lub równoważny.

8. Przy zatrudnianiu na stanowisku, o którym mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1-4, cudzoziemca lub obywatela polskiego, który stopień naukowy lub tytuł naukowy uzyskał za granicą, odstępuje się od wymagań określonych w ust. 1-3 i 5.”;

c) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Zatrudnienie na stanowisku profesora wizytującego odbywa się w formie zawarcia umowy cywilnoprawnej.”.

Przepisy przejściowe

1. Niezakończone postępowania w sprawach uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego, jak też postępowania dotyczące uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia do czasu ich zakończenia toczą się według przepisów dotychczasowych.
2. Rektorzy uczelni określą sposób potwierdzania znacznych osiągnięć w pracy zawodowej przy zatrudnianiu osób na stanowisku profesora nadzwyczajnego i profesora wizytującego, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. a ustawy oraz roczny wymiar zajęć dydaktycznych a także zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych tym zakresem, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych do dnia 30 maja 2015 r.
3. Umowy dotyczące zatrudnienia w uczelniach i jednostkach naukowych na stanowisku profesora nadzwyczajnego i wizytującego obowiązują do upływu czasu na jaki zostały zawarte.

POSTULAT V: Zwiększenie udziału naukowców z zagranicy i managerów w strukturach jednostek naukowych

A. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U Nr 96, poz. 618 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W skład rady naukowej, w liczbie określonej w statucie instytutu, wchodzi:

- 1) pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni instytutu w liczbie stanowiącej co najmniej 30 % składu rady;
- 2) osoby spoza instytutu w liczbie stanowiącej od 30 % do 70 % składu rady.”;

b) dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. Dopuszcza się udział w posiedzeniach rady naukowej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu technik wideokonferencji, oraz głosowania za pośrednictwem systemów informatycznych - o ile statut instytutu to przewiduje i z tym, że w tym trybie można głosować w ramach głosowania tajnego wówczas, gdy system informatyczny stosowany w instytucie zapewnia zachowanie tajności głosowania.”;

B. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkiem zagranicznym może zostać osoba posiadająca obywatelstwo zagraniczne lub zatrudniona na stałe w zagranicznej jednostce naukowej.”;

2) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W Zgromadzeniu Ogólnym Akademii biorą udział, z głosem stanowiącym, członkowie Akademii.”;

3) w art. 15 ust. 2 pkt. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) wybiera Prezesa Akademii spośród członków Akademii;

3) wybiera wiceprezesów Akademii spośród członków reprezentujących odrębne specjalności naukowe; kandydatów na te stanowiska zgłasza Prezes Akademii.”;

Przepis przejściowy

Dostosowanie składu rad naukowych instytutów badawczych powinno nastąpić nie później niż do dnia 1 stycznia 2016 r.

POSTULAT VI: Ułatwienie podejmowania studiów w Polsce przez obcokrajowców

A. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 44 ust. 1 pkt 4 uchyla się;

B. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.) w art. 88c ust. 3 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) cudzoziemiec kształci się lub ukończył w Polsce szkołę średnią lub studia wyższe, lub cudzoziemiec ma podjąć pracę na stanowisku kierowniczym.”.

C. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. 2013 r. poz. 1650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 144 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja studiów wyższych lub studiów doktoranckich, zwanych dalej "studiami", także wtedy, gdy studia te stanowią kontynuację lub uzupełnienie studiów podjętych przez cudzoziemca na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz gdy spełnione są łącznie następujące warunki:”.

POSTULAT VII: Przeniesienie ustalania pensum na poziom rektora uczelni

A. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 130:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Roczny wymiar zajęć dydaktycznych ustala rektor.”;

b) ust. 4 uchyla się.

POSTULAT VIII: Wspieranie prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej w Polsce

A. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a w pkt 36 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 37 - 39 w brzmieniu:

„37) działalności badawczo-rozwojowej – oznacza to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

38) badaniach naukowych – oznacza to:

a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,

b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,

- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych;
- 39) pracach rozwojowych – oznacza to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:
- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług,
  - b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna,
  - c) działalność związaną z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług
- z tym że prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.”;
- 2) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Małżonkowie podlegający obowiązkowi podatkowemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, między którymi istnieje przez cały rok podatkowy wspólność majątkowa, pozostający w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy mogą być, z zastrzeżeniem ust. 8, na wspólny wniosek wyrażony w zeznaniu podatkowym, opodatkowani łącznie od sumy swoich dochodów określonych zgodnie z art. 9 ust. 1 i 1a, po uprzednim odliczeniu, odrębnie przez każdego z małżonków, kwot określonych w art. 26; w tym przypadku podatek określa się na imię obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków.”;
- 3) w art. 22:
- a) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:

„1aa. Kosztami uzyskania przychodów ze źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, są także koszty działalności badawczo-rozwojowej odpowiadającej przedmiotowi działalności podatnika.”;
  - b) ust. 5d otrzymuje brzmienie:

„5d. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 5e, 6ba i 6bb, uważa się dzień, na który ujęto koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), albo dzień, na który ujęto koszt na podstawie innego dowodu w przypadku braku faktury (rachunku), z wyjątkiem sytuacji gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.”,

c) ust. 6b otrzymuje brzmienie:

„6b. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów w przypadku podatników, o których mowa w ust. 6, z zastrzeżeniem ust. 5e, 6ba i 6bb, uważa się dzień wystawienia faktury (rachunku) lub innego dowodu stanowiącego podstawę do zaksięgowania (ujęcia) kosztu.”,

d) uchyla się ust. 7b,

e) po ust. 7b dodaje się ust. 7c – 7f w brzmieniu:

„7c. Podstawą ustalenia kosztu działalności badawczo-rozwojowej jest kwota wydatków poniesionych przez podatnika w części, w której nie została zwrócona podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

7d. Koszty działalności badawczo-rozwojowej mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów:

1) w dacie ich poniesienia, z zastrzeżeniem ust. 7e, albo

2) jednorazowo w okresie pięciu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, nie później jednak niż w piątym roku podatkowym prowadzenia tej działalności.

7e. W przypadku gdy podatnik za rok podatkowy ponosi stratę, koszty działalności badawczo-rozwojowej poniesione w latach podatkowych, w których podatnik ponosi stratę, mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w wysokości pomniejszonej o kwotę odpowiadającą udziałowi kosztów działalności badawczo-rozwojowej w kosztach uzyskania przychodów w stracie, która została rozliczona zgodnie z art. 9 ust. 3, odpowiednio jednorazowo w roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód, albo w zeznaniach podatkowych składanych za kolejno następujące po sobie lata podatkowe, nie później jednak niż w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym upływa piąty rok prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

7f. W zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lub ust. 1a pkt 2, koszty działalności badawczo-rozwojowej powiększa się:

1) w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy oraz średniego przedsiębiorcy – o 50 %,

2) pozostałych podatników – o 20 %

- poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych, pod warunkiem, że zobowiązania dotyczące tych kosztów i odpisów zostały uregulowane w roku podatkowym.”;
- 4) w art. 22b w ust. 2 uchyla się pkt 2;
- 5) w art. 22m w ust. 1 uchyla się pkt 3;
- 6) w art. 24a po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Podatnicy, o których mowa w ust. 1, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową i zamierzają zaliczać koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, są obowiązani w prowadzonej księdze albo w prowadzonych księgach rachunkowych, o których mowa w ust. 1, wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej.”;
- 7) uchyla się art. 26c;
- 8) w art. 45:
  - a) po ust. 1aa dodaje się ust. 1ab w brzmieniu:

„1ab. Podatnicy, którzy do kosztów uzyskania przychodów zaliczają koszty działalności badawczo-rozwojowej, dołączają do zeznania, o którym mowa w ust. 1 i ust. 1a pkt 2, sprawozdanie, według ustalonego wzoru, o działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej w poprzednim roku podatkowym. Obowiązek dołączenia tego sprawozdania w każdym roku prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej dotyczy także podatników, którzy koszty działalności badawczo-rozwojowej zaliczają do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 22 ust. 7d pkt 2 i ust. 7e.”;
  - b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej w poprzednim roku podatkowym, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania, uwzględniający w szczególności dane identyfikujące podatnika, rodzaj prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i zakres wykonanych w danym roku podatkowym badań naukowych lub prac rozwojowych.”.

Przepisy przejściowe

1. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. odliczyli wydatki poniesione na nabycie nowych technologii na podstawie art. 26c ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują prawo do tych odliczeń po dniu 31 grudnia 2015 r., w zakresie i na zasadach w nich określonych. Przepisy te stosuje się odpowiednio w zakresie utraty prawa do tych odliczeń.
2. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. do kosztów uzyskania przychodów zaliczali koszty prac rozwojowych zgodnie z art. 22 ust. 7b ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, i nie rozliczyli tych kosztów na zasadach obowiązujących przed tym dniem,

do nierozliczonych kosztów prac rozwojowych stosują przepisy ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

B. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 26 - 28 w brzmieniu:

„26) działalności badawczo-rozwojowej – oznacza to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

27) badaniach naukowych – oznacza to:

a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,

b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,

c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych;

28) pracach rozwojowych – oznacza to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług,

b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna,

c) działalność związaną z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług

- z tym że prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.”;

2) w art. 9 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Podatnicy, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową i zamierzają zaliczać koszty działalności badawczo-rozwojowej do kosztów uzyskania przychodów, są obowiązani w ewidencji, o której mowa w ust. 1, wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej.”;

3) w art. 15:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:

„1aa. Kosztami uzyskania przychodów są także koszty działalności badawczo-rozwojowej odpowiadającej przedmiotowi działalności podatnika.”,

b) uchyla się ust. 4a,

c) po ust. 4a dodaje się ust. 4aa – 4ad w brzmieniu:

„4aa. Podstawą ustalenia kosztu działalności badawczo-rozwojowej jest kwota wydatków poniesionych przez podatnika w części, w której nie została zwrócona podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

4ab. Koszty działalności badawczo-rozwojowej mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów:

1) w dacie ich poniesienia, z zastrzeżeniem ust. 4ac, albo

2) jednorazowo w okresie pięciu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, nie później jednak niż w piątym roku podatkowym prowadzenia tej działalności.

4ac. W przypadku gdy podatnik za rok podatkowy ponosi stratę, koszty działalności badawczo-rozwojowej poniesione w latach podatkowych, w których podatnik ponosi stratę, mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w wysokości pomniejszonej o kwotę odpowiadającą udziałowi kosztów działalności badawczo-rozwojowej w kosztach uzyskania przychodów w stracie, która została rozliczona zgodnie z art. 7 ust. 5, odpowiednio jednorazowo w roku podatkowym, w którym podatnik osiągnął dochód, albo w zeznaniach podatkowych składanych za kolejno następujące po sobie lata podatkowe, nie później jednak niż w zeznaniu składanym za rok podatkowy, w którym upływa piąty rok prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

4ad. W zeznaniu, o którym mowa w art. 27 ust. 1, koszty działalności badawczo-rozwojowej powiększa się:

1) w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy oraz średniego przedsiębiorcy – o 50 %,

2) pozostałych podatników – o 20 %

- poniesionych kosztów oraz dokonanych odpisów amortyzacyjnych, pod warunkiem, że zobowiązania dotyczące tych kosztów i odpisów zostały uregulowane w roku podatkowym.”,

d) ust. 4e otrzymuje brzmienie:

„4e. Za dzień poniesienia kosztu uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 4f–4h, uważa się dzień, na który ujęto koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), albo dzień, na który ujęto koszt na podstawie innego dowodu w przypadku braku faktury (rachunku), z wyjątkiem sytuacji gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.”;

4) w art. 16b w ust. 2 uchyla się pkt 3;

5) w art. 16m w ust. 1 uchyla się pkt 3;

6) uchyla się art. 18b;

7) w art. 27:

a) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Podatnicy, którzy do kosztów uzyskania przychodów zaliczają koszty działalności badawczo-rozwojowej, dołączają do zeznania sprawozdanie, według ustalonego wzoru, o działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej w poprzednim roku podatkowym. Obowiązek dołączenia tego sprawozdania w każdym roku prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej dotyczy także podatników, którzy koszty działalności badawczo-rozwojowej zaliczają do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 15 ust. 4ab pkt 2 oraz ust. 4ac.”;

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej w poprzednim roku podatkowym, wraz z objaśnieniami co do sposobu jego wypełniania, uwzględniający w szczególności dane identyfikujące podatnika, rodzaj prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej i zakres wykonanych w danym roku podatkowym badań naukowych lub prac rozwojowych.”.

Przepisy przejściowe

1. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. odliczyli wydatki poniesione na nabycie nowych technologii na podstawie art. 18b ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują prawo do tych odliczeń po dniu 31 grudnia 2015 r., w zakresie i na zasadach w nich określonych. Przepisy te stosuje się odpowiednio w zakresie utraty prawa do tych odliczeń.
2. Podatnicy, którzy przed dniem 1 stycznia 2016 r. do kosztów uzyskania przychodów zaliczali koszty prac rozwojowych zgodnie z art. 15 ust. 4a ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, i nie rozliczyli tych kosztów na zasadach obowiązujących przed tym dniem, do nierozliczonych kosztów prac rozwojowych stosują przepisy ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym.
3. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy i rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2016 r. oraz zakończył się po dniu 31

grudnia 2015 r., stosują do końca przyjętego przez siebie roku podatkowego przepisy ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r..

C. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1:

a) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) wartościach niematerialnych i prawnych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych. W przypadku gdy nie jest możliwe oddzielenie etapu badań naukowych od etapu prac rozwojowych prowadzących do wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych, nakłady na działalność badawczo-rozwojową jednostka uznaje za poniesione na badania naukowe;”

b) w pkt 48 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 49 - 51 w brzmieniu:

„49) działalności badawczo-rozwojowej – oznacza to działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań;

50) badaniach naukowych – oznacza to:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług;

badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych;

51) pracach rozwojowych – oznacza to nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług,

b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna,

c) działalność związaną z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług

- z tym że prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.”;

2) w art. 33 uchyla się ust. 3;

3) w art. 49 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ważniejszych osiągnięciach w działalności badawczo-rozwojowej;”.

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie:

Szeroko rozumianą innowacyjność uznaje się za kluczową determinantę konkurencyjności poszczególnych gospodarek [Weresa M., *Systemy innowacyjne a konkurencyjność w świetle wybranych koncepcji teoretycznych*, Instytut Gospodarki Światowej, nr 311, Warszawa 2012]. Na innowacyjność gospodarek wpływa z kolei bardzo wiele czynników o czym świadczy m.in. duża ilość składowych poszczególnych indeksów mierzących tą cechę np. *Innovation Union Scoreboard*. Kluczową rolę w krystalizacji nowego modelu rozwoju gospodarczego w państwach rozwiniętych odegrają innowacje, gdyż inne czynniki wzrostu jak np. wzrost liczby ludności, wzrost powodowany konsumpcją czy wzrost oparty na energochłonnych procesach stały się nieosiągalne [dostępne na <http://dl.dropbox.com/u/7843435/IKU%20files/01%20Keith%20Smith%20angol%20ea.pdf> z dnia 07.05.2013 r.].

Ponad dwie dekady wzrostu gospodarczego dają przesłanki by sądzić, że polska gospodarka cechowała się konkurencyjnością. Niekoniecznie wynikała ona jednak z innowacyjności. Polska dąży do stworzenia gospodarki opartej na wiedzy, o czym świadczą niektóre dane np. duża liczba centrów usług biznesowych (ponad 400) i badawczo-rozwojowych [NCBR, CRIDOtax, *Rynek B+R w Polsce – wsparcie działalności badawczo-rozwojowej*, Warszawa 2013]. Polskie firmy również coraz częściej inwestują w działalność B+R, głównie dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wydatki na B+R w 2013 r. osiągnęły poziom 14,4 mld zł, co stanowiło 0,87% PKB. [GUS, *Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2013 r.*, Warszawa 2014]. Celem dla Polski w ramach strategii Europa 2020 jest wzrost łącznych nakładów na B+R do poziomu 1,7% PKB w 2020 roku. Zrealizowanie tego wyzwania oznacza intensyfikację prac B+R, przede wszystkim w sektorze przedsiębiorstw. System wspierania innowacji w Polsce opiera się głównie na dotacjach, które wspierają transfer i absorpcję technologii. Istniejące zaś bodźce podatkowe dla B+R ocenia się jako nieskuteczne w promowaniu wewnętrznych prac B+R w sektorze prywatnym. Dodatkowo, dane pokazują wykorzystywanie ich głównie przez duże przedsiębiorstwa. Biorąc pod uwagę wskaźniki gospodarcze, taki model okazał się skuteczny, ale bez oparcia się w większym stopniu na rodzimych innowacjach, polska gospodarka może ucierpieć w przyszłości. Podniesienie zdolności innowacyjnych polskich przedsiębiorstw, lepsze powiązania między nauką a przemysłem oraz stworzenie otoczenia sprzyjającego innowacjom stanowią wyzwanie. W 2014 r. Polska w unijnym Rankingu Innowacyjności zajęła odległe 25 miejsce, ostatnie w grupie tzw. „umiarkowanych innowatorów”, osiągając 50,5% średniego ogólnego wskaźnika innowacyjności dla krajów UE. Również w Globalnym Rankingu Konkurencyjności na lata 2014 – 2015 pod względem innowacyjności Polska zajmuje 72 miejsce na świecie. [World Economic Forum, *The Global Competitiveness Report 2014–2015*, Genewa 2014]. Polacy również nie rejestrują dużej liczby patentów. Zgodnie z danymi dotyczącymi liczby patentów Triady (wynałazki opatentowane w UE, USA i Japonii) na 1 mln mieszkańców przypada w Polsce 0,6 patentu, podczas gdy w Czechach wskaźnik ten wyniósł 1,7 [Kalka P., *Reforma nauki polskiej a pozycja Polski w zakresie prac badawczych i rozwojowych (B+R) w Unii Europejskiej* [w:] Biuletyn Instytutu Zachodniego nr 171/2014, Poznań 2014].

Sektor B+R w Polsce charakteryzuje się różnorodnością pod kątem instytucjonalnym, jak również zróżnicowaniem w układzie regionalnym. Jednostki naukowo-badawcze koncentrują się w największych metropoliach np. Warszawa skupia 25% jednostek naukowo-badawczych, 25% potencjału kadrowego nauki oraz generuje prawie 40% nakładów na B+R [Ministerstwo infrastruktury i rozwoju, *Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, 2014-2020*, Warszawa, 2014]. Mimo to, w 2012 r. w Polsce funkcjonowało ponad 800 ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, w tym m.in.: parki technologiczne, inkubatory technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe [PARP, *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce*, Warszawa 2012]. Dotychczas powstało wiele raportów i rekomendacji dla polskiej gospodarki, które wskazują pożądany kierunek działań państwa poprzez m.in.: rozwiązania legislacyjne, zapewnienie odpowiedniego otoczenia instytucjonalnego oraz efektywnego finansowania. Podobne wnioski płyną z raportu powstałego z inspiracji Prezydenta RP [Hausner J. i inni, *Konkurencyjna Polska. Jak awansować w światowej lidze gospodarczej?*, Warszawa 2013], w którym autorzy zwracali uwagę, że państwo powinno „umożliwić autonomicznym podmiotom innowacyjne zachowania i jego rola ma być pomocnicza (...); sprzyjać tworzeniu różnego rodzaju form partnerstwa, szczególnie w układzie przedsiębiorstwa – ośrodki badawczo-rozwojowe (...); Społeczną bazą innowacyjności mogą być studenci. To wymaga zasadniczej zmiany modelu kształcenia w szkolnictwie wyższym. Studenci mają zdobywać wiedzę, ale także ją tworzyć, poprzez nastawienie kształcenia uniwersyteckiego na przedsiębiorczość, pracę projektową w zespołach, rozwiązywanie problemów z udziałem praktyków oraz na prace badawczo-rozwojowe”. Na problem niskiego poziomu innowacji zwrócili także uwagę A. Halesiak, M. Bukowski oraz R. Petru [Bukowski M. i inni, *Konkurencyjna Polska 2020, Deregulacje i innowacje – droga do konkurencyjności*, Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych, Warszawa 2013]: „Polska potrzebuje impulsu inicjującego nową falę modernizacji (samonapędzający i samopodtrzymujący się mechanizm) poprzez połączenie rozwiązań deregulacyjnych z ukierunkowanym wsparciem państwa dla procesów innowacyjnych (...) ograniczenie administracyjno-biurokratycznej formy obecności i roli państwa w gospodarce (...) przy wzroście strategicznych funkcji w zakresie budowania podstaw nowoczesnej gospodarki (poprzez właściwie skonstruowane systemy bodźców dla biznesu, wsparcie dla nauki i edukacji wyższej na światowym poziomie)”.

Potrzebę budowania konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach dostrzegły także organizacje pracodawców, przedstawiając już w 2010 r. Prezydentowi RP w liście najpilniejszych spraw gospodarczych m.in. następujące potrzeby:

- 1) zbudowanie trwałych relacji pomiędzy nauką a przedsiębiorstwami wymaga zarówno zmian po stronie nauki (przebieg kariery zawodowej, zrozumienie potrzeb przedsiębiorców i specyfiki prowadzenia działalności gospodarczej, internacjonalizacji prac B+R), jak też zmian po stronie przedsiębiorców,
- 2) niezbędne jest wspieranie tworzenia funduszy podwyższonego ryzyka, mobilizujących kapitał prywatny do finansowania projektów innowacyjnych,
- 3) innowacyjna gospodarka wymaga wzrostu nakładów na badania przede wszystkim ze strony przedsiębiorstw, jak również wykształcenia pracowników badawczych, otwartych na problemy firm.

Potrzebę reform i uproszczenia warunków do prowadzenia działalności B+R w Polsce rekomendują również międzynarodowe instytucje. Bank Światowy wskazał m.in. na konieczność poprawienia efektywności szkolnictwa wyższego, zwiększenia powiązań nauki z gospodarką, stworzenia systemu wspierającego komercjalizację wyników badań i umożliwiającego zastosowanie ich w produkcji, zmiany finansowania działalności B+R [World Bank, *Europe 2020 Poland: Fueling Growth and Competitiveness in Poland Through Employment, Skills, and Innovation*, 2011]. Na problem budowania i rozwijania sektora innowacji zwraca uwagę także Komisja Europejska, zalecając poprawę jakości programów dotyczących wspierania badań naukowych i tworzenia innowacyjnych rozwiązań, m.in. zmniejszając obciążenia administracyjne. Polska powinna dołożyć starań, by poprawić jakość kształcenia na uniwersytetach i w instytucjach publicznych zajmujących się działalnością badawczą i innowacjami, poprzez wspieranie partnerstwa z przedsiębiorstwami [European Commission, *Commission points to innovation reforms to sustain economic recovery*, Bruksela 2014].

Polskie szkolnictwo wyższe w zestawieniach międzynarodowych

Polskie szkolnictwo wyższe kształcąc wysoko wykwalifikowane kadry posiada szansę wniesienia znaczącego wkładu do rozwoju polskiej gospodarki. Ponadto, przyciągając zdolnych obcokrajowców daje szansę by w przyszłości pracowali oni na jej rzecz. Oznacza to konieczność wyrobienia odpowiedniej marki, która według różnych międzynarodowych rankingów pomimo wieloletniej tradycji i historii polskiego szkolnictwa wyższego nie jest zbyt dobra. Należy jednak podkreślić, że niektóre dyscypliny naukowe np. fizyka, chemia, biologia czy matematyka plasują się wysoko w rankingach światowych (druga dziesiątka). Potwierdza to duży potencjał polskiej nauki.

Jednym z najbardziej znanych zestawień oceniających szkolnictwo wyższe jest ranking przygotowywany przez Universitas 21, w którym wyróżnia się 22 kryteria podzielone na cztery grupy tematyczne: zasoby, środowisko edukacyjne, umiędzynarodowienie i osiągnięcia. Niestety, z roku na rok pozycja Polski w tym rankingu spada. W edycji z 2014 r. Polska na 50 ocenianych państw zajęła 31 miejsce, uzyskując 51,9 punktów (na 100 możliwych). Polskę wyprzedzają m.in.: Portugalia (22 miejsce, 59,1 punktów), Słowenia (23 miejsce, 58,4 punktów), Czechy (25 miejsce, 56,7 punktów). Jeszcze w 2012 r. Polska zajmowała 27 miejsce z 56,2 punktami [University of Melbourne, *U21 Ranking of National Higher Education Systems*, Melbourne 2014]. Nie lepiej przedstawia się sytuacja poszczególnych polskich uczelni. W 2013 r. w Akademickim Rankingu Uniwersytetów Świata uwzględniającym osiągnięcia naukowe i badawcze uczelni wyższych Polskę w tym prestiżowym zestawieniu reprezentowały tylko dwie uczelnie: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski. Obie uczelnie znajdują się jednak na odległej pozycji, bowiem dopiero w czwartej setce [Institute of Higher Education przy Uniwersytecie Jiao Tong w Szanghaju, *Academic Ranking of World Universities*, Szanghaj 2013]. Jak wyżej wspomniano lepiej przedstawia się sytuacja poszczególnych dziedzin w polskiej nauce. Niemieckie Centrum Rozwoju Szkolnictwa Wyższego przygotowało Ranking of Excellent European Graduate Programmes w dziedzinach nauk przyrodniczych i matematyki. Klasyfikacji poddano wszystkie europejskie uniwersytety. Wśród wyróżnionych w rankingu znalazły się również programy z matematyki, fizyki, chemii i biologii prowadzone przez cztery polskie uczelnie: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Wrocławski [dostępne na: <http://www.excellenceranking.org/eusid/EUSID> z dnia 26.01.2015]. Lepiej niż przeciętnie wypadają

zaś polscy naukowcy pod względem liczby publikacji, bowiem według *Science and Engineering Indicators Digest 2012* tworzonej przez National Science Board Stanów Zjednoczonych Polska na 49 czołowych państw świata, z których pochodzi 98,4% wszystkich publikacji naukowych, zajęła 20 miejsce pomiędzy Turcją a Belgią [Wróblewski A., *Pozycja nauki polskiej w międzynarodowych rankingach* [w:] Studia BAS nr 3 (35) 2013, Warszawa 2013].

Poszczególne dziedziny nauki w Polsce rozwijają się nierównomiernie i różnią się pozycją w świecie. Najlepiej wypadają nauki ścisłe tj.: astronomia, chemia, fizyka i matematyka. Z kolei w ogólnych rankingach zbyt rozdrobnione polskie uczelnie znajdują się daleko od czołówki, ponieważ trudno im konkurować z dużymi ośrodkami uniwersyteckimi z zachodu. Tylko w rankingach obejmujących osobno poszczególne dziedziny polskie uczelnie zaczynają gonić czołówkę. Do poprawy stanu postrzegania polskiego szkolnictwa wyższego za granicą może przyczynić się zmiana w systemie finansowania działalności B+R, zwiększenie roli ładu korporacyjnego na uczelniach oraz zniesienie niepotrzebnych barier administracyjnych.

Dialog w Kancelarii Prezydenta RP – posiedzenia Forum Debaty Publicznej i seminaria nt. szkolnictwa wyższego, nauki i innowacji w latach 2011 - 2014:

1. *Szkolnictwo wyższe dla innowacyjnej gospodarki* (12 stycznia 2011) - Dyskusja objęła m.in. kwestie: założeń projektów ustaw dotyczących szkolnictwa wyższego, podstawowych wyzwań systemowych, szkolnictwa wyższego wobec innowacyjnej gospodarki, zarządzania uniwersytetem, umiędzynarodowienia uniwersytetów, studiów doktoranckich wobec potrzeb gospodarki, ścieżki kariery naukowej. Wnioski: innowacyjność to klucz do sukcesu Polski i element bezcenny w budowaniu konkurencyjności polskiej gospodarki. W dużej mierze zależy ona od kształtu szkolnictwa wyższego i relacji na linii nauka – gospodarka.
2. *Uniwersytet XXI wieku* (25 czerwca 2012) - Dyskusja poświęcona była zmianom w systemie szkolnictwa wyższego na miarę potrzeb innowacyjnej gospodarki. Omawiano źródła problemów przed którymi stoją polskie uczelnie oraz możliwe rozwiązania na rzecz elastycznych, innowacyjnych uczelni odpowiadających na potrzeby całej polskiej gospodarki, zarówno tej innowacyjnej, jak i tradycyjnej. Wnioski: potrzebna jest komercjalizacja nauki poprzez innowacyjność i przedsiębiorczość, globalną współpracę oraz kształtowanie, a nie tylko kształcenie studentów. W tym kontekście istotne jest sformułowanie celu i roli uniwersytetu XXI wieku w gospodarce i społeczeństwie.
3. *Efektywne wykorzystanie funduszy publicznych na rozwój innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki w okresie 2014-2020* (5 lipca 2012) - Omawiano konieczne oraz możliwe zmiany do wprowadzenia w zasadach, trybie i sposobie finansowania innowacyjnej gospodarki w Polsce. Dyskutowano o otoczeniu instytucjonalnym innowacyjności poruszając jednocześnie aspekty: administracyjne, regulacyjne, biznesowe, szkolnictwa wyższego. Wnioski: na rzecz rozwoju innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki potrzebna jest otwarta współpraca oraz otwarte nastawienie do podejmowania ryzyka – zarówno w sektorze nauki wyższej i biznesu, jak i administracji centralnej oraz lokalnej.
4. *Konsolidacja uczelni* (18 grudnia 2012) - Dyskusja dotyczyła konsolidacji uczelni w obliczu zbliżającego się niżu demograficznego. Wnioski: istnieje potrzeba zwiększenia potencjału uczelni poprzez tworzenie konkurencyjnej oferty dydaktycznej oraz usprawnienia badań naukowych.

5. *Uczelnie i ich regiony* (28 lutego 2013) - Dyskusja odnosiła się do roli wiodących uczelni i państwowych wyższych szkół zawodowych (PWSZ) w ich regionach, a także zacieśniania więzi tych instytucji z pracodawcami i samorządami. Wnioski: poprawa oferty dydaktycznej uczelni na miarę współczesnego rynku pracy i zwiększenie zakresu wpływu województw na PWSZ, ukierunkowanie uczelni regionalnych na studia I stopnia i wyższą edukację zawodową.
6. *B+R w uczelniach* (25 kwietnia 2013) – Uczestnicy seminarium eksperckiego starali się zidentyfikować główne bariery ograniczające polskie uczelnie i inne jednostki naukowe, których usunięcie poprawiłoby miejsce Polski w międzynarodowych rankingach. Wnioski: uczelnie powinny wyjść poza funkcje stricte dotyczące kształcenia, co wymaga od nich wielodyscyplinarnej oraz wieloinstytucjonalnej współpracy.
7. *Finansowanie uczelni a konkurencyjność szkolnictwa wyższego* (11 lipca 2013) - Główne tematy dotyczyły: obrazu polskiego szkolnictwa wyższego jako gałęzi gospodarki na tle innych państw Unii Europejskiej, kondycji polskiego szkolnictwa wyższego z perspektywy studenta, rekomendacji w zakresie finansowania uczelni. Wnioski: kluczowymi zmianami determinującymi wydajność finansową uczelni są zmiany obejmujące ład korporacyjny tj. zwiększenie transparentności finansowej i organizacyjnej uczelni, istotne jest wykorzystanie środków strukturalnych na rzecz wprowadzenia zachęt dla uczelni do konsolidacji i na rzecz budowy centrów kompetencji B+R, a także tworzenie warunków dla powstawania uniwersytetów badawczych.
8. *Rozwój rynku venture capital w Polsce* (7 października 2013) – W trakcie dyskusji starano się zidentyfikować bariery dla rynku *venture capital* (VC) w Polsce oraz rozważano możliwości efektywnego wykorzystania funduszy UE za pośrednictwem tego rynku. Wnioski: postulaty dotyczyły w szczególności zwiększenia przejrzystości i stabilności przepisów podatkowych oraz prawa spółek, w tym: zmiany formuły opodatkowania aportu własności intelektualnej wnoszonej do spółek celowych przez uczelnie i jednostki badawcze, unikania podwójnego opodatkowania istniejących funduszy, stworzenia efektywnego kosztowo, transparentnego podatkowo dedykowanego funduszom kapitałowym rynku niepublicznego „wehikułu” prawnego, ograniczenia wymagań formalnych dla tworzenia podatkowych grup kapitałowych.
9. *Otwartość, mobilność i umiędzynarodowienie uczelni a konkurencyjność szkolnictwa wyższego w Polsce* (17 grudnia 2013) - Celem dyskusji była identyfikacja barier rozwoju szkolnictwa wyższego pod kątem otwartości uczelni na gospodarkę i współpracę, mobilności i jakości kadr, oraz umiędzynarodowienia tego sektora. Wnioski: ważna jest reforma szkolnictwa wyższego pod kątem wzmocnienia relacji nauki z gospodarką poprzez: eliminację pensum jako parametru oraz/lub pozostawienie ustalania pensum w kompetencji uczelni, np. rektora lub dziekana za przyzwoleniem rektora, zlikwidowanie stopnia doktora habilitowanego – w celu zapewnienia obiektywnej, przejrzystej ścieżki kariery młodych naukowców i jej dostosowania do światowych standardów, eliminację konieczności nostryfikacji i uznawalności dyplomów z krajów spoza UE, uproszczenie kryteriów i likwidację formalnych barier wobec zagranicznych uczonych i badaczy; itp.
10. *Fundusze VC szansą dla Innowacyjnej Polski* (12 maja 2014) - Rozwiązania dla rynku *private equity* i VC zaprezentowali finansisci, prawnicy i doradcy z Luksemburga w trakcie spotkania na temat rozwoju polskiego rynku VC. Wnioski: rozwiązania prawne mające na celu rozwój nowych

wehikułów wspólnego inwestowania dla funduszy VC oraz implementacja unijnej dyrektywy AIFM (ang. *Alternative Investment Funds Managers Directive*) tworzą podstawy do efektywnego zagospodarowania ok. 2 mld złotych z UE i potencjalnego powstania wielu miejsc pracy.

11. *Instrumenty fiskalne wspierania działalności badawczo-rozwojowej w Polsce* (16 grudnia 2014) - Referaty wprowadzające do dyskusji dotyczyły: instytucjonalnych uwarunkowań narodowego systemu innowacyjnego w Niemczech, sposobów wspierania innowacyjności w Finlandii; międzynarodowych rozwiązań z zakresu zachęt podatkowych na B+R, środków stymulacji działalności innowacyjnej w kontekście działalności badawczo – rozwojowej w przepisach prawa podatkowego oraz prawa bilansowego, środków UE na innowacyjność w starej i nowej perspektywie. Wnioski: w celu rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki potrzebna jest: jednorodna ustawowa interpretacja definicji działalności badawczo-rozwojowej; ulga podatkowa; zmiana w systemie finansowania działalności B+R i zaliczenie poniesionych na ten cel wydatków jako kosztów uzyskania przychodów.

II. Cele postulatów.

Zasadniczy cel postulatów to wsparcie innowacyjności polskiej gospodarki zarówno od strony sektora nauki, jak i przedsiębiorstw. Proponowane zmiany powinny spowodować usunięcie wielu istotnych barier prawnych napotykanych przez polskie instytucje naukowe, a także stworzyć zachęty fiskalne dla przedsiębiorstw do podejmowania większego ryzyka.

III. Różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym oraz skutki prawne projektowanych zmian

Obecny stan prawny nie uwzględnia w pełni potrzeb społecznych i gospodarczych w zakresie rozwoju nauki i jej współpracy z innymi dziedzinami życia. Są to przede wszystkim potrzeby poprawy warunków podejmowania oraz prowadzenia działalności innowacyjnej, współpracy nauki z sektorem przedsiębiorców, jak również zwiększenia konkurencyjności szkół wyższych i innych jednostek naukowych. Konieczne są zatem wyselekcjonowane zmiany w wielu ustawach, które w całości winny realizować zakładany cel.

Postulaty proponują zmiany w ustawach o:

- 1) szkolnictwie wyższym,
- 2) instytutach badawczych,
- 3) Polskiej Akademii Nauk,
- 4) stopniach naukowych i tytule naukowym, stopniach i tytule w zakresie sztuki,
- 5) promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 6) cudzoziemcach,
- 7) podatku dochodowym od osób prawnych,
- 8) podatku dochodowym od osób fizycznych,
- 9) rachunkowości,
- 10) swobodzie działalności gospodarczej,

- oraz przepisów związanych z nimi.

POSTULAT I: Zniesienie opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej

Ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1328) wprowadziła m.in. pojęcia „komercjalizowanej własności intelektualnej” i „podmiotu komercjalizującego”, a także przesunęła o 5 lat moment powstania przychodu z nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce albo wartości wkładów w spółdzielni objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci własności intelektualnej. W ocenie Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego możliwość 5-letniego przesunięcia powstania przychodu nie tylko nie stwarza istotnej zachęty dla naukowców i jednostek ich zatrudniających do efektywnej komercjalizacji wyników prac naukowych i B+R, ale wręcz do tego zniechęca.

Ponadto, pojawiają się następujące problemy w praktycznym stosowaniu ww. regulacji:

- 1) trudności w wycenie wartości nominalnej wkładów niepieniężnych w postaci komercjalizowanej wartości intelektualnej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami pojawia się wątpliwość czy po 5 latach nie zostanie zakwestionowana rynkowość wyceny wartości intelektualnej przeprowadzonej w sposób arbitralny przez twórcę. Konieczność ewaluacji wniesionej wartości intelektualnej oraz jej weryfikacji może nastręczać wiele trudności, zwłaszcza jeżeli miałaby być określona na podstawie cen rynkowych stosowanych w obrocie rzeczami lub prawami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca odpłatnego zbycia. Jest to również problem dla samych organów podatkowych. Podobnie bowiem, jak przy art. 12 ust. 1 pkt 7 ustawy o CIT przy ustalaniu wysokości przychodu, a więc wartości nominalnej udziałów, należy stosować art. 14 ust. 1-3 ustawy o CIT. Wartość ta powinna odpowiadać wartości rynkowej (zbywczej) przedmiotu aportu w momencie jego wniesienia do spółki. Oznacza to, że przy obliczaniu wartości przychodu należy stosować odpowiednio zasady właściwe dla ustalania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych oraz innych rzeczy. Wartość aportu może być weryfikowana przez organ podatkowy w myśl art. 14 ust. 1-3 ustawy o CIT. Organ podatkowy może powołać biegłego rzeczoznawcę wyceniającego wartość aportu w celu porównania jej z wartością nominalną udziałów (akcji). Ustalenie przez rzeczoznawcę wartości aportu na innym poziomie niż wartość podana w akcie notarialnym powoduje konieczność korekty zapisu w akcie dotyczącym wartości nominalnej udziałów, a co za tym idzie - korektę przychodu podatkowego. Jeżeli wartość wnoszonego majątku jest niższa, to musi zostać obniżona wartość nominalna obejmowanych udziałów, bowiem - zgodnie z art. 154 § 3 KSH - udziały nie mogą być obejmowane poniżej ich wartości nominalnej [Małecki P., Mazurkiewicz M., *CIT, Podatki i rachunkowość. Komentarz*, Lex 2014],
- 2) dyskryminacji podatkowej wnoszonej własności intelektualnej w zamian za wkład niepieniężny w innej postaci niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część w porównaniu do np. art. 12 ust. 4 pkt 19 ustawy o CIT, który stanowi iż, do przychodów nie zalicza się nominalnej wartości udziałów (akcji) objętych w zamian za wkład niepieniężny, którego przedmiotem są środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, o których mowa w art. 16a-16c, wniesiony przez podmiot publiczny, o którym mowa w ustawie o partnerstwie publiczno-prywatnym, do spółki, o której mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy.

Postulat I zakłada zwiększenie zakresu komercjalizacji i współpracy nauki z biznesem poprzez zmianę klasyfikacji opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej z publicznych uczelni i jednostek badawczych. Wymaga to zmiany ustawy o CIT i ustawy o PIT. W pierwszej wymienionej ustawie zmiany polegałyby na tym, że do przychodów nie zalicza się nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący oraz nie zalicza się nadwyżki pomiędzy wartością komercjalizowanej własności intelektualnej, a wartością nominalną objętych udziałów przez podmiot komercjalizujący. Zmiana dotyczyłaby również kosztów uzyskania przychodów, których nie stanowiłyby wydatki poniesione przez wspólnika na nabycie nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący; wydatki takie byłyby jednak kosztem uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia tych udziałów przez podmiot komercjalizujący. Analogiczne zmiany wystąpiłyby w PIT. Postulat ten zwiększy pewność funkcjonowania podmiotów, które chcą komercjalizować wartość intelektualną.

POSTULAT II: Umożliwienie rozwoju rynku *venture capital* w Polsce

Przy okazji innej nowelizacji ustaw CIT i PIT (Dz. U. 2013 r. poz. 1387), mającej na celu ograniczenie optymalizacji podatkowej poprzez objęcie osobowych spółek komandytowo-akcyjnych (SKA) podatkiem dochodowym od osób prawnych, skutkiem ubocznym okazało się istotne ograniczenie rozwoju rynku małych funduszy *venture capital*. Większość takich funduszy działała bowiem w oparciu o formę organizacyjno-prawną jaką jest SKA. Z kolei wielkie fundusze funkcjonują w oparciu o fundusze inwestycyjne zamknięte, które niedostosowane są do potrzeb małego funduszu z uwagi na wysokie koszty obsługi (około 200 tys. zł rocznie). Firmy działające jako SKA nie podlegały CIT. Podatek płacili tylko wspólnicy - komplementariusze i akcjonariusze - np. od wypłaconej im dywidendy. SKA, po zmianie, zostały opodatkowane dwustopniowo, wszystkie zyski pochodzące z działalności SKA są opodatkowane na poziomie tej spółki według stawki 19%. Późniejsza dystrybucja zysków do wspólników, czyli do komplementariuszy i akcjonariuszy, również podlega opodatkowaniu według stawki 19%. Zabieg ten spowodował likwidację przywilejów podatkowych dla SKA. O ile rozwiązanie tego typu należy uznać za uzasadnione wobec SKA, wykorzystywanych do działalności operacyjnej (np. produkcyjnej, handlowej, usługowej), to w przypadku działalności inwestycyjnej może być wręcz szkodliwe. Fundusze VC, zgodnie z definicją proponowaną przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) w publikacji pt. *Fundusze *venture capital* w Polsce*, to fundusze zamknięte, których działalność polega na przeznaczaniu pieniędzy grupy inwestorów na inwestycje tzw. wysokiego ryzyka, które często prowadzą działalność opartą na tworzeniu i kreowaniu innowacji. Budowanie nowych technologii, produkcja innowacyjnych i zaawansowanych technologicznie produktów wymaga ogromnych nakładów finansowych, młode spółki nieposiadające kapitału mogą zostać dokapitalizowane poprzez fundusz VC. Rynek *venture capital* w Polsce może być ważnym segmentem gospodarki narodowej ponieważ wspiera oraz finansuje prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej, tak potrzebnej do budowania konkurencyjnej gospodarki. PARP oraz Krajowe Punkty Kontaktowe dla Ramowego Programu na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji (KPK CIP) w 2012 r. zorganizowały warsztaty dla uczestników rynku *venture capital*. Na ich podstawie wydano raport pt. *Perspektywy rozwoju rynku funduszy *venture**

capital w Polsce. Zbiór rekomendacji legislacyjnych i rynkowych. W publikacji tej wskazano szereg problemów i barier, z którymi borykają się uczestnicy tego sektora, wśród nich głównymi problemami są: ograniczona swoboda w zakresie tworzenia tzw. *preferred shares* i trudność dostosowania ich treści do polskiego systemu prawa, niestabilność oraz niespójność przepisów prawa podatkowego. Dlatego warto zmienić przepisy, by umożliwić rozwój tego rynku w Polsce. Wspólnicy spółek, chcąc utrzymać przywileje podatkowe, korzystają z innego rozwiązania, czyli tworzenia struktury międzynarodowej, co oznacza migrację kapitału. Szczególnie wykorzystaną jest tu forma luksemburskiej specjalnej spółki komandytowej *La Société en Commandite Spéciale* (SCSp) jako pośrednik pomiędzy funduszem inwestycyjnym zamkniętym a polską spółką komandytową, która prowadzi działalność w Polsce. Uczestnicy seminarium eksperckiego *Fundusze VC szansą dla innowacyjnej Polski* mieli możliwość zapoznania się z rozwiązaniami podatkowymi dotyczącymi działalności funduszy VC w Luksemburgu. Tamtejsza administracja nie dyskryminuje podatkowo grupy osób planujących wspólnie zainwestować wobec indywidualnego inwestora inwestującego np. na rynku regulowanym, u którego występuje obowiązek zapłaty podatku tylko raz w momencie osiągnięcia dochodu.

Potrzeba rozwoju inwestycji *venture capital* wymaga wprowadzenia do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definicji *venture capital* tzw. spółki kapitałowej podwyższonego ryzyka oraz zwolnienia dochodów takiej spółki z CIT z tytułu zbycia udziałów (akcji) w spółkach, co wymaga także zmian w ustawie o CIT. Definicja ta powinna preferować małe fundusze i tylko prowadzenie działalności inwestycyjnej na nieregulowanym rynku. Dodatkowo wprowadzone są obostrzenia, które uściśliły zasady korzystania ze zwolnienia. Po pierwsze, spółka taka, której udziały (akcje) są zbywane jest spółką podlegającą opodatkowaniu podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania. Po drugie, spółka dokonująca zbycia udziałów (akcji) posiada bezpośrednio, nieprzerwanie przez okres dwóch lat nie mniej niż 10% udziałów (akcji) w ww. spółce.

POSTULAT III: Ułatwienie rozporządzania majątkiem przez uczelnie, instytuty badawcze, PAN i jej instytuty naukowe

Na uwagę zasługuje rola jednostek naukowych w procesie budowania renomy i znaczenia nauki polskiej, co jest przedmiotem raportu sporządzonego przez Index Copernicus Sp. z o.o. dla Rady Głównej Instytutów Badawczych pt. „*Wkład instytutów badawczych w osiągnięcia polskiej nauki, a reprezentacja przedstawicieli instytutów w organach doradczych ministra nauki i szkolnictwa wyższego*”. W publikacji tej porusza się kwestie trudności w działaniu instytutów badawczych i tym podobnych jednostek naukowych. Postulaty IV, V i VI, przewidują modyfikacje upraszczające przepisy i wymogi związane z prowadzeniem działalności ww. podmiotów.

Dotychczasowe przepisy bardzo istotnie ograniczały współpracę nauki z biznesem albowiem wymagały licznych pozwoleń, aby dokonać czynności prawnych takich jak zakup, sprzedaż, licencjonowanie na rzecz innych podmiotów, na podstawie umów prawa cywilnego. Postulat przewiduje zmianę progów kwotowych reglamentujących dysponowanie mieniem w ramach czynności prawnych. Dotychczasowa notyfikacja ministerialna czynności prawnych z przedmiotem o wartości rynkowej wyższej niż 20.000 euro zostaje zastąpiona decyzją na poziomie 132.000 euro.

W odniesieniu do rozporządzenia składnikami aktywów trwałych PAN przez Kanclerza Akademii o wartości rynkowej nieprzekraczającej równowartości w złotych 132.000 euro (dotychczas 20.000 euro) jest wymagana zgoda Prezesa Akademii, natomiast do rozporządzenia majątkiem przekraczającym równowartość rynkową 250.000 euro wymagane jest zgłoszenie do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, z obowiązkiem uzyskania uprzedniej zgody Prezesa i Prezydium Akademii.

Również zarządzanie mieniem przez uczelnię publiczną składnikami aktywów trwałych w przypadkach rozporządzenia przekraczającego równowartość w złotych kwoty 250.000 euro wymaga zgłoszenia do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

W przypadkach wymienionych powyżej wymagane jest, aby czynności przekraczające wartości progowe aktywów trwałych były zgłoszone ministrowi nadzorującemu, który może w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej.

W przedmiocie obowiązku uzyskania zgody przez właściwego ministra do spraw Skarbu Państwa na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych następuje zmiana przepisów art. 5 a ust.1 przez dodanie „ust.1a” ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa.

POSTULAT IV: Ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców oraz zagranicznych specjalistów

Celem tego postulatu jest ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców oraz zagranicznych specjalistów. Obecne przepisy art. 21a ust. 1-4 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 95 z późn. zm.; dalej: ustawa o Stopniach Naukowych) dotyczą kryteriów i procedury nadawania przez rektora osobom z tytułem doktora uprawnień równoważnych wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego. Proponuje się dodanie w art. 21a ww. ustawy ust 5, tak by art. 21a ust. 1 - 4 dotyczyły także pracowników PAN i instytutów badawczych. Jednocześnie, proponuje się dodanie art. 21 ust. 6, zgodnie z którym osoby o uprawnieniach równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego, które nabyły w trybie określonym w art. 21a ust. 1 - 4, nie zalicza się do minimum kadrowego w sprawach uprawnień do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego ani do minimum kadrowego w sprawach prowadzenia kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.

W związku z powyższym następuje konieczność dokonania zmian także w ustawie o szkolnictwie wyższym (dalej: ustawa o SW) w zakresie treści art. 114 i 115. Oba te przepisy odnoszą się do pracowników szkół wyższych. Art. 114 ust. 2 stanowi, że na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora. Pozostawiając te wymogi dodaje się, że na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być także zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora z co najmniej 2 letnim stażem naukowym w uczelni lub jednostce naukowej innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub ma zostać zatrudniona na tym stanowisku. Zaś w ust. 3 ustawy o SW znajdują się przepisy określające, że na stanowisku

profesora wizytującego może być zatrudniona osoba będąca pracownikiem innej uczelni, posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, z zastrzeżeniem art. 115 ust. 3 (chodzi tu o zatrudnienie na stanowisku profesora wizytującego w uczelni wojskowej). Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 115 ust. 1 ustawy o SW dopuszczalna byłaby możliwość zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego osoby niespełniającej wymagań określonych odpowiednio w art. 114 ust. 2 i 3, jeżeli posiadałaby ona stopień naukowy doktora oraz znaczne osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej. Proponowane brzmienie tego ustępu eliminuje z obecnej treści przepisu warunek potwierdzania osiągnięć naukowych i artystycznych w trybie określonym w statucie szkoły wyższej. Dodatkowo zaleca się dodanie ust. 6, który umożliwi zawarcie umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy albo w formie umowy cywilnoprawnej przy zatrudnieniu na stanowisko profesora wizytującego.

Także proponowana treść art. 89 ust. 2 ustawy o PAN przewiduje możliwość zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, lub posiadającej stopień naukowy doktora i co najmniej 2 lata stażu naukowego w jednostce naukowej lub uczelni innej niż ta, w której uzyskała stopień naukowy doktora lub ma zostać zatrudniona na tym stanowisku. Modyfikacji ulegałby także art. 89 ust. 3, który w obecnej treści wymaga od kandydata na to stanowisko tytułu co najmniej doktora habilitowanego. Nowe brzmienie przepisu daje szansę, by profesorem wizytującym mogła być osoba, która przebywa na urlopie bezpłatnym w innej jednostce naukowej, na stałe zamieszkuje za granicą i co najważniejsze, posiada co najmniej stopień naukowy doktora.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 89 ust 7 i 8 ustawy o PAN wymaga się by pracownik na stanowisku specjalisty bądź głównego specjalisty do spraw obsługi środowiskowej aparatury badawczej miał tytuł naukowy doktora. Nowa treść art. 89 ust. 7 proponuje umożliwienie dostępu do ww. stanowisk osobom z tytułem zawodowym magistra lub równoważnym. W art. 89 ust. 8 sugeruje się odstępianie od specjalnych procedur dla cudzoziemców lub polskich obywateli, którzy stopień naukowy lub tytuł naukowy uzyskały za granicą przy zatrudnieniu na stanowisku specjalisty oraz głównego specjalisty. Proponowany art. 89 ust. 10 przewiduje zatrudnienie w formie umowy cywilnoprawnej na stanowisku profesora wizytującego.

POSTULAT V: Zwiększenie udziału naukowców z zagranicy i managerów w strukturach jednostek naukowych

Według raportu *Zainteresowanie pracą badawczą w Polsce wśród naukowców pracujących za granicą* przygotowanego w 2011 roku przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej (FNP), jedną z najsłabszych stron pracy badawczej w Polsce jest niska rozpoznawalność naszych badań na arenie międzynarodowej. Porównując sposób funkcjonowania polskich zespołów z zespołami zagranicznymi jako gorsze („znacznie gorsze” lub „raczej gorsze”) najczęściej obcokrajowców wskazało kategorie: rozpoznawalność – 65, fundusze na naukę – 58% i prestiż – 52%. Obcokrajowcy, którzy kiedyś pracowali w Polsce gorzej oceniają też wyposażenie polskich zespołów i dostępny sprzęt. Takiej odpowiedzi udzieliło 77 proc. tej grupy badanych. Natomiast naukowcy pracujący w Polsce najczęściej jakość prowadzenia badań w Polsce oceniali na równi z jakością badań zagranicznych (71 proc.). Jednocześnie połowa zagranicznych uczonych, którzy

współpracowali z polskimi zespołami naukowymi współpracę tę oceniła „bardzo wysoko”. Skoro polscy naukowcy posiadają mniejsze fundusze, gorszą aparaturę badawczą, a mimo to dorównują jakością swoich badań badaniom zagranicznym, to zniwelowanie tych różnic uwolniłoby ogromny potencjał polskiej nauki. Wprowadzenie większej liczby obcokrajowców do działalności Polskiej Akademii Nauk przyczyni się do poznania możliwości i potencjału polskiej nauki oraz sfery działalności badawczo – rozwojowej, a dodatkowo przyciągnie innych naukowców, badaczy i ekspertów do prowadzenia prac naukowych w Polsce.

Postulat V przewiduje zmiany ustawy o Instytutach i ustawy o PAN w celu zwiększenia udziału wybitnych naukowców zatrudnionych w zagranicznych instytutach badawczych lub instytucjach naukowych, jak również osób z doświadczeniem zarządczym w gospodarce (managerów) w strukturach instytutu takich jak rady naukowe. Osoby te zaliczane jako osoby spoza instytutu wchodzi w skład rady w liczbie od 30% do 50% rady naukowej. Proponuje się zwiększenie tego limitu do odpowiednio 30% – 70%, przy jednoczesnym zmniejszeniu limitu osób z instytutu z co najmniej 50% do 30%. Koniczność wprowadzenia zmian w tym obszarze podkreślili uczestnicy seminarium eksperckiego pt. *Finansowanie uczelni a konkurencyjność szkolnictwa wyższego*, które zostało przeprowadzone w Kancelarii Prezydenta RP w lipcu 2013 r. Jednocześnie w celu obniżenia potencjalnych dodatkowych kosztów proponuje się dodanie w art. 30 ust. 11 ustawy o Instytutach, możliwości udziału w spotkaniach rady za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu technik wideokonferencji oraz głosowania za pośrednictwem systemów informatycznych. Zmiana ta zwiększy zasięg konsultacji z członkami rady instytutów badawczych z różnych stron świata. Zastrzega się, że zapis taki musi przewidywać statut instytutu, a system musi umożliwiać i zapewniać przeprowadzenie głosowania w trybie tajnym. W ustawie o PAN skreślony został przepis, że w Zgromadzeniu Ogólnym Akademii biorą udział, z głosem stanowiącym, tylko członkowie krajowi Akademii. Projektowany przepis stanowi, iż wszyscy członkowie Akademii a zatem i członkowie zagraniczni biorą udział na takich samych zasadach. Rozszerzenie o członków zagranicznych odnosi się także do art. 15 ust. 2 i 3. Da to możliwość Zgromadzeniu Ogólnemu Akademii wyboru zagranicznych członków na stanowisko Prezesa i wiceprezesów. Postulat V lit. D określa m.in., że zagranicznym członkiem rady może zostać osoba posiadająca obywatelstwo zagraniczne lub zatrudniona na stałe w zagranicznej jednostce naukowej.

POSTULAT VI: Ułatwienie podejmowania studiów w Polsce przez obcokrajowców

Szósty postulat przewiduje zmiany na rzecz ułatwienia podejmowania w Polsce studiów przez obcokrajowców. Zmiany takie są potrzebne dla zwiększenia umiędzynarodowienia polskich szkół wyższych i krajowego rynku pracy, zwłaszcza w kontekście niekorzystnej sytuacji demograficznej. Jednocześnie zwiększenie i ułatwienie dostępu do studiowania oraz pracy w Polsce dla obcokrajowców będą miały korzystny wpływ na wymianę doświadczeń i rozwój nauki. Potrzebę zmian w tym zakresie potwierdzili także naukowcy i eksperci uczestniczący w seminarium eksperckim pt. *Otwartość, mobilność i umiędzynarodowienie uczelni a konkurencyjność szkolnictwa wyższego w Polsce*, które przeprowadzono w Kancelarii Prezydenta RP 17 grudnia 2013 r. Celem dyskusji była identyfikacja barier rozwoju szkolnictwa wyższego pod kątem otwartości uczelni na gospodarkę i współpracę, mobilności i jakości kadr, oraz umiędzynarodowienia i jakości edukacji wyższej. Proponuje się uchylenie art. 44 ust. 1 pkt 4 ustawy o SW, na podstawie

którego minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia określa w uczelniach publicznych wysokość odpłatności za:

- studia (na wszystkich poziomach),
- szkolenia,
- uczestniczenie w badaniach naukowych oraz pracach rozwojowych.

Uchylenie tego przepisu spowoduje przekazanie tej kompetencji bezpośrednio szkołom wyższym, które w ten sposób będą mogły konkurować między sobą o studentów zagranicznych, co będzie miało przełożenie także na wzbogacenie i rozszerzenie ofert dla zainteresowanych cudzoziemców. Centralne określanie minimalnych opłat (aktualnie jest to 2.000 lub 3.000 euro rocznie, w zależności od kierunku studiów) ingeruje niepotrzebnie w mechanizm rynkowy. Ogranicza to autonomię rektorów i możliwość ustalania przez nich czesnego dla obcokrajowców w relacji do kosztów kształcenia. Wydaje się, iż uczelnie same będą w stanie lepiej ustalić cenę za studia dla obcokrajowców, biorąc pod uwagę najbardziej istotne dla siebie czynniki.

Kolejną zmianą w zakresie tego postulatu jest rezygnacja z konieczności przeprowadzania przez pracodawcę testu rynku pracy wobec cudzoziemców będących absolwentami polskich uczelni, szkół średnich oraz osób zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych, którego przeprowadzenie jest obecnie wymagane przez art. 88c ust 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm. dalej: ustawa o Promocji Zatrudnienia). Test rynku pracy to procedura uzyskania informacji na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy, potwierdzającej brak możliwości zatrudnienia na danym stanowisku obywatela Polski lub obywatela UE. Oznacza to, że cudzoziemiec może uzyskać zezwolenie na pracę u danego pracodawcy w sytuacji, gdy okaże się, że wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy nie ma takich, które mogą spełnić wymagania pracodawcy. Proponuje się wprowadzenie w art. 88c ust. 3 pkt 1a ustawy o Promocji Zatrudnienia, zasady, która zwalnia z obowiązku przeprowadzania testu pracy jeżeli cudzoziemiec:

- kształcił się lub ukończył w Polsce szkołę średnią lub studia wyższe (bez znaczenia w jakim systemie dziennym, wieczorowym czy zaocznym),
- ma podjąć pracę na stanowisku kierowniczym.

Test rynku pracy może narażać przedsiębiorców na zbędne problemy.

Proponuje się także zmianę w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. 2013 r. poz. 1650). Określa ona m.in. zasady udzielania zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Obecnie art. 144 ust. 1 tej ustawy przewiduje możliwości podjęcia lub kontynuacji studiów różnego stopnia w Polsce przez cudzoziemców. Przepis ten odnosi się tylko do studentów studiów stacjonarnych. Proponuje się, aby zezwolenie na pobyt czasowy w Polsce otrzymywali cudzoziemcy, którzy uczą się na różnych stopniach studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

POSTULAT VII: Przeniesienie ustalania pensum na poziom rektora uczelni

Postulat VII przewiduje przeniesienie kompetencji do ustalania pensum na poziom rektora uczelni tzn. rektor ustalałby roczny wymiar zajęć dydaktycznych (obecnie ustalone

ustawowo), natomiast zakres obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych itp. nadal ustalałby senat. Pozwoliłoby to na usunięcie centralnie planowanej regulacji pracy dydaktycznej oraz ułatwiło zarządzanie wewnątrz uczelni. Zabieg ten służy poszerzeniu kompetencji rektora W związku z powyższym następuje również konieczność uchYLENIA art. 130 ust. 4 ustawy o SW, który daje rektorowi możliwość obniżenia wymiaru zajęć dydaktycznych poniżej dolnej granicy wymiaru.

POSTULAT VIII: Wspieranie prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej w Polsce

Jak wskazano we wprowadzeniu celem dla Polski jest osiągnięcie do 2020 r. poziomu wydatków na B+R w wysokości 1,7% PKB. W 2013 r. wydatki te wyniosły 0,87% PKB, z czego mniej niż połowę stanowiły wydatki sektora przedsiębiorstw. Kwestia inwestowania w B+R stała się jednym z priorytetów dla wielu państw, ponieważ takie inwestycje pozwalają na uzyskanie przewagi konkurencyjnej nie tylko samych przedsiębiorstw, ale i całego kraju.

Właściciel przedsiębiorstwa zawsze ocenia czy realizacja danego projektu B+R przyniesie oczekiwane korzyści firmie. W celu zapewnienia większego dochodu z realizacji takiego projektu przedsiębiorstwa starają się uzyskać patenty lub za pomocą innych rozwiązań prawnych zabezpieczają wyniki prac B+R. Z upływem czasu z unikatowej wiedzy zaczynają jednak korzystać firmy, które nie ponosiły wydatków na B+R. W ten sposób korzyści uzyskuje szersze grono podmiotów oraz przede wszystkim konsumenci. Na innowacjach zakończonych sukcesem skorzysta całe społeczeństwo, a nie tylko firmy, które je wprowadziły. [Link A., Scott J., *Public Goods, Public Gains, Calculating the Social Benefits of Public R&D*, Oxford University Press, Oxford. 2011; Snowdon B., Vane H., *Rozmowy z wybitnymi ekonomistami*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2003]

Wystąpią jednak takie sytuacje, w których właściciel przedsiębiorstwa odstąpi od realizacji danego projektu, ponieważ oceni, iż nie uzyska dla swojej firmy zadowalających korzyści ekonomicznych. Z tego powodu nie powstaje wiele użytecznych dla społeczeństwa projektów B+R.

Państwo powinno podejmować działania zmniejszające ryzyko dla przedsiębiorcy w podejmowaniu prac B+R. Wspieranie działalności B+R za pomocą instrumentów fiskalnych przyjmuje na świecie zazwyczaj dwie formy. Pierwsza to finansowanie bezpośrednie w postaci subwencji i dotacji, natomiast druga to szeroko rozumiane ulgi podatkowe. Każda z form posiada swoje wady i zalety. Ważnym jest podkreślenie, iż oba mechanizmy wzajemnie się nie wykluczają, co więcej, mogą być komplementarne wobec siebie tworząc spójny system wspierania działalności B+R. Niektóre państwa takie jak np. Rosja, Niemcy, Szwecja, Izrael stosują dotacje i subwencje, podczas gdy np. Francja, Australia czy Kanada zachęty podatkowe. Komplementarny system stosują np. Korea Południowa, Dania, Chiny [dostępne na: <http://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats.htm#government>].

W odniesieniu do finansowania pośredniego należy podkreślić, że różnego rodzaju zachęty podatkowe wykorzystywane są w większości państw OECD, ale także np. w: Singapurze, Chinach, Indiach. Są to zatem powszechnie stosowane na świecie rozwiązania. Przyjmują one jednak rozmaite formy i trudno zidentyfikować standardowy model. Różnice przejawiają się przede wszystkim w: wysokości odliczeń, podstawie odliczenia, okresie rozliczenia wydatków na

B+R, uzależnianiu skali pomocy od rozmiaru przedsiębiorstwa czy sektora gospodarki, rozwiązaniach instytucjonalnych, katalogu kosztów kwalifikowanych a czasem nawet możliwości refundacji. Często model wspierania B+R za pomocą preferencji podatkowych ulega na przestrzeni lat modyfikacji w danym systemie prawnym.

Polska wspiera działalność badawczo-rozwojową przede wszystkim instrumentami bezpośrednimi, aczkolwiek funkcjonują dwie preferencje podatkowe dotyczące B+R. Pierwsza z nich to ulga na nabycie nowych technologii. Aby z niej skorzystać należy spełnić wiele warunków wynikających z art. 26c ustawy o PIT i, odpowiednio, z art. 18b ustawy o CIT. Trzeba np. potwierdzić, że dana technologia nie była stosowana na świecie w ciągu ostatnich 5 lat. Odliczenia dokonuje się od podstawy opodatkowania w wysokości do 50% poniesionych wydatków. Warunki korzystania z ulgi na nabycie nowych technologii oraz krąg beneficjentów dają podstawy by sądzić, iż nie premiuje ona dostatecznie prowadzenia B+R w Polsce.

Drugie dostępne rozwiązanie przewiduje możliwość uzyskania korzyści podatkowych przez przedsiębiorstwo posiadające status centrum badawczo-rozwojowego. Może go uzyskać przedsiębiorca, niebędący jednostką badawczo-rozwojową, w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw gospodarki po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie. Przedsiębiorcy o statusie centrum badawczo-rozwojowego w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania wykorzystywanych na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych, są zwolnieni od podatku rolnego, leśnego oraz od podatku od nieruchomości. Ponadto, centrum badawczo-rozwojowe może tworzyć fundusz innowacyjności poprzez comiesięczne odpisy, stanowiące koszty uzyskania przychodu. Wielkość tego funduszu wynosi nie więcej niż 20% przychodów uzyskanych przez centrum badawczo-rozwojowe w danym miesiącu. Środki funduszu innowacyjności zgromadzone na odrębnym rachunku, wykorzystuje się na pokrywanie kosztów prowadzenia badań i prac rozwojowych oraz kosztów związanych z uzyskaniem patentu na wynalazek. Na dzień 21 stycznia 2015 r. status centrum badawczo-rozwojowego posiada 34 przedsiębiorstwa, z których część należy również do zagranicznych podmiotów.

Biorąc pod uwagę polskie uwarunkowania oraz rozwiązania stosowane w innych krajach proponuje się:

- a) wprowadzić i ujednoczyć definicję działalności B+R dla potrzeb rachunkowych i podatkowych,
- b) wyłączyć z kosztów kwalifikowanych na B+R te nakłady, które zostały zwrócone podatnikowi w jakikolwiek formie,
- c) wliczanie w koszty uzyskania przychodów wydatków poniesionych na działalność B+R bez względu na końcowy wynik tej działalności,
- d) ustalenie przychodu jako podstawy odliczenia kosztów na B+R,
- e) zróżnicowanie wsparcia ze względu na wielkość przedsiębiorstw - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mogłyby dodatkowo odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych na B+R wydatków, podczas gdy duże przedsiębiorstwa 20%,
- f) zniesienie ulgi na nabycie nowych technologii,

- g) wprowadzić konieczność składania sprawozdania z prac B+R, którego wzór określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020 w ramach programów operacyjnych stwarza olbrzymie możliwości na prowadzenie B+R i innowacyjnych technologii oraz daje szansę podniesienia konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Jednak środki UE z czasem zostaną wykorzystane, a stworzenie skutecznego modelu wspierania innowacyjności to długi proces, co pokazują doświadczenia innych państw. Z tego powodu już teraz należy zaproponować bardziej efektywną preferencję podatkową na B+R.

IV. Przewidywane skutki ekonomiczne rozwiązań zaproponowanych w postulatach

Wpływ rozwiązań zaproponowanych w postulatach na konkurencyjność i rozwój gospodarki, otoczenie instytucjonalne biznesu oraz rynek pracy należy ocenić pozytywnie. Wejście w życie proponowanych zmian powinno przyczynić się do intensyfikacji działalności B+R prowadzonej w Polsce, przynosząc pozytywne skutki dla przedsiębiorstw, rynku pracy a także w długim okresie dla całej gospodarki.

Z jednej strony, zmiany w zakresie preferencji podatkowych dotyczących działalności B+R obniżą koszty jej prowadzenia. Z drugiej, stworzenie szansy na rozwój rynku *venture capital* w Polsce oraz zniesienie opodatkowania aportu wartości intelektualnej może przyczynić się do efektywniejszej komercjalizacji wyników badań oraz powstania spółek zajmujących się nowoczesnymi technologiami.

Większe umiędzynarodowienie uczelni, instytutów badawczych, Polskiej Akademii Nauk i jej instytutów naukowych w połączeniu z nadaniem ww. jednostkom większej autonomii da szansę na zwiększenie ich konkurencyjności. Dodatkowo, zniesienie niektórych niepotrzebnych barier dla młodych naukowców pozwoli na zmniejszenie bezrobocia oraz ułatwi im pozostanie w Polsce po zakończeniu edukacji.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i funkcjonowanie przedsiębiorstw

Zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki powinno przełożyć się w długim okresie na poprawę pozycji Polski w międzynarodowych rankingach. Rozwój *venture capital* i ulga na działalność B+R bezpośrednio wpływają na funkcjonowanie przedsiębiorstw, obniżając koszty prowadzenia działalności B+R oraz zachęcając do podejmowania większego ryzyka przez inwestorów. W przypadku udanych inwestycji zarówno w B+R, jak i w VC przewidywane jest uzyskiwanie przez aktywne w tym zakresie przedsiębiorstwa przewagi konkurencyjnej, a co za tym idzie także większych zysków.

Pozytywnym efektem zmian będzie zwiększenie liczby zakładanych spółek celowych przez szkoły wyższe w celu komercjalizowania swoich wyników badań, gdyż obecnie wiele uczelni powstrzymuje się przed tym w obawie przed zarzutem, że niegospodarnie przekazują fundusze państwowe do spółek prywatnych. Rezygnacja z traktowania wkładu niepieniężnego do spółki jako przychodu tej spółki pod względem podatkowym, uprości w znacznym stopniu proces zakładania spółek celowych do komercjalizacji badań. Przewiduje się, że nawet małe ośrodki akademickie będą bardziej skłonne do komercjalizacji swoich badań.

Zwolnienie małych funduszy *venture capital* działających w formie spółki komandytowo-akcyjnej z CIT wpłynie na rozwój tego rynku, co przełoży się na innowacyjność firm finansowanych przez fundusze. Dzięki wprowadzeniu tego instrumentu podatkowego więcej inwestorów będzie decydować się na założenie funduszu VC i wspieranie przedsiębiorstw pracujących nad nowymi rozwiązaniami i technologiami. Kolejnym pozytywnym aspektem tej zmiany jest zatrzymanie polskiego kapitału VC w Polsce. Obecnie wiele funduszy VC przenosi działalność za granicę tworząc struktury międzynarodowe. Według danych z 2012 r. EVCA/PEREP_Analytics wielkość polskiego rynku *venture capital* wynosiła 153 mln EUR, dla porównania rynek VC w Wielkiej Brytanii to 1.502 mln EUR, w Niemczech 1.254 mln EUR i we Francji 1.215 mln EUR. W 2010 r. Polska zajęła 14. miejsce w Europie i 2. w Europie Środkowo-Wschodniej pod względem wartości wskaźnika udziału inwestycji VC/PE w PKB. W latach 2007–2011 w Polsce inwestycje typu VC miały największy udział w takich branżach, jak: dobra konsumpcyjne – produkcja i dystrybucja oraz w branży medycznej, farmaceutycznej i biotechnologii. Powyższe dane świadczą o początkowej fazie rozwoju rynku VC w naszym kraju. Szacuje się, że w Polsce działa obecnie ok. 20 funduszy VC w formie SKA.

Szansą na wzmocnienie konkurencyjności polskiej gospodarki jest także większe umiędzynarodowienie uniwersytetów. Z jednej strony powinno skutkować ono zwiększeniem wartości polskich badań i prac naukowych, z drugiej nawiązaniem wartościowych dla przedsiębiorców relacji biznesowych.

Umiędzynarodowienie polskich szkół wyższych spowoduje, że uczelnie szybciej będą adaptować się do nowej sytuacji – będą otwierać się na studentów i pracowników naukowych z zagranicy, rozszerzą ofertę o programy obcojęzyczne, dostosują się do międzynarodowych standardów. Dzięki temu będziemy skutecznie konkutować z innymi państwami oraz skutecznie przygotowywać absolwentów do aktywności na globalnym rynku pracy. Dodatkowo, napływ studentów z zagranicy pomoże, choć częściowo, zniwelować negatywne efekty niżu demograficznego.

Ważnym efektem wdrożenia proponowanych zmian będzie uproszczenie zasad przyjmowania cudzoziemców do polskich szkół wyższych. Przeniesienie obowiązku ustalania cen za studia dla cudzoziemców na uczelnie spowoduje obniżenie cen i zwiększenie różnorodności ofert kierunków studiów. Będzie to dodatkową zachętą dla obcokrajowców, by kontynuowali naukę w Polsce, ze względu na niższe koszty i szeroką gamę dostępnych kierunków nauki. Zgodnie z danymi raportu „Studenci zagraniczni w Polsce 2013” w roku akademickim 2012/13 studiowało w Polsce 29.172 cudzoziemców, co w relacji do ogółu studentów (1.675.815 osób) oznacza wskaźnik umiędzynarodowienia 1,74%, przy średniej OECD ok. 8% (średnia UE to ponad 7%). W Polsce studiuje w tej chwili 0,5 proc. wszystkich studentów studiujących poza granicami swoich krajów. Zgodnie z Raportem, pochodzą oni ze 141 państw. Zwiększenie liczby studentów zagranicznych na polskich uczelniach przełoży się na zinternacjonalizowanie procesu kształcenia i programów kształcenia, pozwoli na budowanie renomy nauki polskiej na świecie oraz na poznawanie naszej kultury przez obcokrajowców. Jest szansa, że ci młodzi ludzie zasila kiedys polski rynek pracy, a ich powiązania z ojczyzną ułatwią nawiązywanie współpracy międzynarodowej. Zniesienie obowiązku przeprowadzenia testu rynku przyspieszy proces zatrudniania obcokrajowców w polskich przedsiębiorstwach.

Wpływ na rynek pracy

Przedstawione propozycje mają na celu aktywowanie potencjału młodych, przedsiębiorczych Polaków. Rozwój innowacyjnych branż przemysłu i podmiotów finansujących innowacje spowoduje, że to głównie przed tymi osobami otworzą się nowe możliwości rozwoju zawodowego.

Zaproponowane zmiany pozytywnie wpłyną na krajowy rynek pracy, poprzez wykreowanie miejsc pracy dla młodych naukowców nie tylko w szkołach wyższych oraz instytutach naukowych i badawczych, ale także w działach B+R przedsiębiorstw. Część absolwentów lub studentów może także upatrywać swojej szansy w realizacji przedsięwzięć *venture capital*. Modyfikacje przepisów w tym zakresie pozwolą zmniejszyć bezrobocie wśród osób z wyższym wykształceniem.

Ułatwienie zatrudniania w strukturach instytutów badawczych i uczelni młodych naukowców będzie szansą dla młodych, dobrze wykształconych ludzi. Według danych GUS w 2013 r. bezrobocie wśród osób z wyższym wykształceniem wynosiło 5,7%. Szacuje się, że pod wpływem zmiany przepisów stopa bezrobocia obniży się. Obecnie na uczelniach pracuje 22.845 profesorów (w tym 11.190 z tytułem naukowym profesora) i 36.968 doktorów i doktorów habilitowanych. Uproszczenie przepisów i umożliwienie dostępu osób z niższym tytułem naukowym do wielu stanowisk zachęci praktyków do pracy dydaktycznej. Proponowane zmiany wpłyną także na zwiększenie liczby wykładowców z zagranicy – obecnie jest ich na polskich uczelniach 1.928.

Wpływ na sektor finansów publicznych

W krótkim okresie zmiany rozpatrywane łącznie cechują się neutralnością dla sektora finansów publicznych. Wprowadzenie nowej preferencji podatkowej wiąże się z likwidacją starej. Inne kwestie podatkowe powinny przynieść dużo większe korzyści niż koszty. Zmiany służące zmniejszeniu bezrobocia przyniosą wyższe wpływy z podatków. Najważniejsza jest jednak szansa na zwiększenie konkurencyjności gospodarki i na długookresowy wzrost gospodarczy, co wiąże się ze zwiększonymi wpływami.

W 2013 roku z ulgi na nabycie nowych technologii skorzystało łącznie w PIT i CIT 106 podatników uzyskując kwotę odliczeń w wysokości 308 mln zł. Według GUS we wspomnianym roku 2.467 przedsiębiorstw prowadziło działalność badawczo-rozwojową, wydając łącznie na ten cel ok. 6,3 mld zł. Warto podkreślić, iż wiele z tych podmiotów posiada swoje siedziby na terenie specjalnych stref ekonomicznych, niektóre natomiast uzyskały status centrum badawczo-rozwojowego, a tym samym nie będą mogły skorzystać w tym zakresie z nowych rozwiązań. W pierwszym roku obowiązywania regulacji nie przewiduje się nagłego ubytku dochodów podatkowych. Ponadto ubytek ten będzie rekompensowany oszczędnościami z tytułu likwidacji starej ulgi oraz zwiększonymi dochodami wynikającymi z wyższego wzrostu gospodarczego.

Wyłączenie VC działających w formie spółek komandytowo-akcyjnych spod CIT to zmniejszenie wpływu do budżetu państwa o wartości ok. 2,2 mln zł, co nie stanowi zbyt wielkiego uszczerbku dla dochodów podatkowych. Ponadto, pozytywnym efektem tego wyłączenia będzie powstanie większej liczby firm finansowanych przez fundusze VC, dzięki czemu do budżetu państwa trafią środki z podatków odprowadzanych przez te firmy i ich

pracowników. Tego rodzaju przedsięwzięcia przyczynią się także do efektywnego wykorzystania środków UE.

Racjonalizacja wydatków publicznych powinna być wynikiem ułatwień w rozporządzaniu majątkiem przez uczelnie, instytuty badawcze, PAN i jej instytuty naukowe. Pozytywne skutki wywołane zmianami zaproponowanymi w tym postulatcie będą miały wpływ na 438 szkół wyższych, 118 instytutów badawczych, PAN i 70 instytutów naukowych PAN (dane GUS za 2013 r.). W 2014 r. według danych Ministerstwa Skarbu Państwa instytuty badawcze wystąpiły o zgodę właściwego ministra do spraw Skarbu Państwa na rozporządzenie aktywami trwałymi powyżej wartości 50.000 euro aż 116 razy (w 2013 r. 104, a w 2012 r. 87), średniorocznie PAN występuje o taką zgodę 3 razy, a jego instytuty kilkanaście razy w ciągu roku. Wprowadzone modyfikacje prawne - zamiana zgody na zgłoszenie i podwyższenie progów kwotowych - ułatwią zarządzanie ww. jednostkami, skrócą czas wydawania decyzji, i – co za tym idzie – ograniczą obciążenia o charakterze biurokratycznym. Połowa omawianych czynności nie będzie wymagała zgody organu nadrzędnego, ponieważ wartość rozporządzanych aktywów trwałych nie przekroczy progu, którego przekroczenie rodzi stosowne obowiązki informacyjne.

Przekazanie kompetencji do ustalania pensum rektorowi spowoduje usunięcie instytucji centralnego planowania pracy dydaktycznej, ułatwi zarządzanie uczelnią, a także potencjalne konsolidacje uczelni. Rektorzy będą efektywniej zarządzać szkołami wyższymi, a naukowcy otrzymają szansę na aktywniejszą działalność badawczą, a tym samym na zdobycie grantów dla uczelni.

